

DANSK SKOLEMUSEUM ER LUKNINGSTRUET

Åbent brev til kultur- og uddannelsespolitikere

Har du gået i skole? Har verdens bedste uddannelsessystem ikke plads til sin historie? Støt det lukningstruede Dansk Skolemuseum og bevar adgangen til vores alle sammens skolehistorie.

Kultur og historie har i de seneste år været genstand for debat i det offentlige rum såvel som i den politiske arena. Kultur fremhæves som den bærende faktor i den nuværende værdikampsdebat – også inden for uddannelsesområdet, hvor folkeskolen er blevet kritiseret for ikke at bibringe eleverne tilstrækkelig kendskab til dansk kultur og historie. Dette har bl.a. resulteret i fri adgang til museer og kulturinstitutioner samt udarbejdelse af undervisningskanoner der skal sikre børn og unge en fælles kulturel og historisk referenceramme.

Set i det lys er det et bemærkelsesværdigt skridt fra museets hovedstøtter, at man ønsker at lukke Dansk Skolemuseum. Det står i skarp kontrast til politiske udmeldinger om et rigt og varieret kulturliv i en tid, hvor strategier for livslang læring bliver til, uddannelsessystemer er under forandring og begreber som medborgerskab og demokratisering er i højsædet.

Men hvor er politikerne henne? Hvad er den politiske holdning til spørgsmålet om afviklingen og nedpakningen af denne unikke del af den danske kulturarv? Har verdens bedste uddannelsessystem ikke længere plads til sin egen historie?

Dansk Skolemuseum er et af verdens største uddannelseshistoriske museer og er beliggende centralt i København. Dansk Skolemuseum er et nationalt kulturhistorisk museum, der varetager indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling af Danmarks skole- og uddannelseshistorie. Museet beskæftiger sig med alle former for almen uddannelse, folkeskolen, gymnasiet, højskolen, friskolen, efterskolen, voksenundervisning samt lærer- og pædagoguddannelser, ligesom der fokuseres på begrebet børnekultur og børns vilkår i bredere forstand.

- Museet er grundlagt 1887 af medstifter for Danmarks Lærerforening, Emil Sauter. Nedlagdes i begyndelsen af 1930'erne.
- Museet blev genoprettet i 1995 på initiativ af Danmarks Lærerforening, Lærerstandens Brandforsikring og Undervisningsministeriet.
- Museet modtager et årligt driftstilskud på 1,6 mil. – halvdelen fra Undervisningsministeriet og den anden halvdel fra Lærerstandens Brandforsikring. Danmarks Lærerforening sponsorerer museets husleje.

1.8.2008: Skolens historie er historie?

14 år efter genoprettelsen af Dansk Skolemuseum med det formål at bevare og formidle skolens historie i Danmark kaster museets interessenter nu håndklædet i ringen. Bestyrelsen har ikke kunnet blive enige om det økonomiske grundlag for museets fortsatte drift og har besluttet at museet skal lukke for offentligheden d. 1.8.2008.

Dansk Skolemuseum er det eneste af sin art i Danmark og indeholder en enestående samling af skolehistorisk materiale der er unik på verdensplan. I løbet af de 14 år museet har eksisteret har det formået at formidle sit område igennem udstillinger og arrangementer med stor succes og fine besøgstal.

Der hersker ingen tvivl om, at museet i gennem flere år har haft svært ved at opretholde sit høje ambitionsniveau – både hvad angår museets forskningsmæssige og formidlingsmæssige ambitioner. Det skyldes især museets fastlåste driftsbevilling på 800.000 kr. fra Lærerstandens Brandforsikring samt 800.000 kr. fra Undervisningsministeriet; et tilskud der ikke er blevet indeksreguleret siden 1995 hvilket betyder en udhuling af driftsbudgettet på ca. 40 %

Desuden har museets utraditionelle placering under Undervisningsministeriet, Danmarks Lærerforening og Lærerstandens Brandforsikring ikke været uden problemer idet det bl.a. afstedkommer en de facto udelukkelse fra at kunne søge traditionelle museumspuljer gennem Kulturarvsstyrelsen og Kulturministeriet.

Verdens bedste skolemuseum!

Tingenes tilstand har ikke forhindret museets engagerede medarbejderne – frivillige såvel som ansatte – i at lægge en dedikeret arbejdsindsats langt ud over hvad man kan forvente i situationen og langt ud over hvad de økonomiske rammer rækker til.

Skolemuseet har sat sine tydelige spor igennem en lang række projekter og samarbejder - både eksternt i forhold til museets brugere, men også internt i museumsverden.

Ved indgangen til 2008 står Skolemuseet som ansvarlig og medspiller i forbindelse med en række væsentlige og omfangsrige projekter:

Galathea 3 / Trankebar-projektet - Animationsfilm, udstilling og undervisningsmateriale. Samarbejde mellem Bestsellerfonden, INTACH og flere.

“ Danmark har en lang og rodfæstet tradition for at sikre børn, unge og deres familier et stort udbud af kulturoplevelser, der bygger på bredde, alsidighed og kvalitet.”

Citat fra kulturministeriets hjemmeside

“Livslang læring for alle er en forudsætning for, at Danmark kan stå mål med de udfordringer, vi kommer til at stå overfor.”

Undervisningsminister,
Bertel Haarder

“...den kontekst, som i dag gør Dansk Skolemuseums samling unik, vil gå tabt og må betragtes som umulig at rekonstruere i fremtiden.”

Udredning vedr. skolemuseets fremtid
v. KUAS, Nationalmuseet, UVM og KUM

Retten til at være anderledes – realundervisning gennem 200 år: forskning og bogudgivelse vedr. realskolens historie. Samarbejde med Danmarks Privatskoleforening.

Den digitale skolestue: e-museumsprojekt vedr. udvikling af digitalt undervisningsmateriale om skolens historie i Danmark i et internationalt perspektiv.

Europe and identity – History on wall charts in a European perspective. A cooperation between the Netherlands, Germany and Denmark. Fælleseuropæisk eu-støttet projekt med Nationaal Onderwijsmuseum, Holland og Forschungsstelle Schulwandbilder an der Universität Würzburg, Tyskland

Højskolens historie. Et indsamlings- og dokumentationsprojekt

Netværk for museer og digitalisering: Museumsinspektør Rune Clausen var i 2006 medinitiativtager til oprettelsen af et netværk for digitalisering og museer. Siden 2007 desuden også medlem af styregruppen for formidlingsnetværket i Organisationen Danske Museer. Det digitale netværk har haft stor succes og har i løbet af få år vist sig som væsentlig meningsdanner og en vejviser for såvel Kulturarvsstyrelsen som museernes egen organisation. <http://www.formidlingsnet.dk>

Formidling og undervisning: Udover de forskningsforpligtigelser som museet udfylder, er det institutionens formål at formidle til det brede publikum. Også på dette område har museet formået at bryde ny jord gennem nye formidlingsinitiativer bl.a. igennem deltagelse i projektet *Den digitale skolestue* samt som projektdeltager i Herlev Kommunes store kulturprojekt *Den kulturelle rygsæk*, hvortil museet udviklede et tidsrejseforløb tilbage til en skoledag i 1920.

Projektet blev evalueret af Ph.d. Gitte Ingerslev og Mads Haugsted fra Danmarks pædagogiske universitet og fik rosede ord med på vejen bl.a. skrives det at, ”Historieforløbet har været en stor succes for børn og voksne, og for museet”.

Udover formidlingstiltag der specifikt er møntet på folkeskolen, har museet formidlet sit emneområde igennem en lang række af udstillinger, artikler, foredrag og særarrangementer, der har medvirket til at synliggøre museets enestående og unikke samling samt udbredt kendskabet til skolens og uddannelsens historie i Danmark og verden.

Dansk Skolemuseum blev oprettet i 1995 af Danmarks Lærerforening, Lærerstandens Brandforsikring, Undervisningsministeriet.

Adresse: Rådhusstræde 6, 1466 København K.

Antal genstande: 125.000

International unik samling af anskuelsestavler på ca. 12.000

Årligt budget: 1.6 mio.

Antal årlige besøgende skoleklasser: 300+

Antal årlige besøgende: 15.000

Besøgsvækstrate 2006 – 2007: 40 %

Ansatte: 1 museumschef, 2 museumsinspektører, ½ rengøringshjælp

“Det er en væsentlig opgave for folkeskolen at give vores fælles historie og kulturarv videre. Børnene har brug for en fælles referenceramme.”

Citat fra Fællesskabets Skole, Danmarks Lærerforening

Fremtiden:

Dansk Skolemuseum indtager en unikt position i det danske kulturlandskab samt i det internationale forskningsmiljø indenfor uddannelsesområdet. Lukning af museet er udtryk for en kortsigtet økonomisk og kulturpolitisk agenda og samtidigt et udtryk for manglende forståelse for de samfundsvæsentlige ressourcer museet ligger inde med. Det er fremfor alt udtryk for en manglende forståelse for vigtigheden af at fastholde læringens og uddannelseshistoriens stemme i offentligheden og vigtigheden af at formidle en væsentlig del af kulturarven overfor museets kernebrugere og kommende samfundsborgere: børnene!

Hvad er alternativet? Hvordan kommer vi videre? På kort sigt er det vigtigt at sikre museets overlevelse. Det er nødvendigt at sikre den fortsatte drift af museet i en årrække der muliggør en nyordning og rekonstruktion af museet.

En række mulige scenarier eller kombinationer af disse kunne være:

- Sammenlægning/integration med et eksisterende statsanerkendt museum
- Tilknytning til forskningsverdenen gennem partnerskab med en højere læreranstalt - f. eks. Danmarks Pædagogiske Universitetskole eller Københavns Universitet.
- Fortsættelse af Dansk Skolemuseum som en selvstændig institution, men under kulturministeriets ressortområde.

Museet står i forvejen som en stærk og aktiv spiller på forskningsområdet – men i fremtiden vil en stærkere tilknytning til eksisterende forskningsmiljøer på Danmarks Pædagogiske Universitetskole, Københavns Universitet, CVU'erne og seminarier m.m. være uomgængelige.

I tråd med museets forskningsindsats bør museets formidlingsafdeling med fokus på læring og uddannelse opprioriteres. De faste udstillinger bør moderniseres og der skal arbejdes for en kvalitativ opgradering af skole- og undervisningstilbuddene på museet, her kan tænkes et nært samarbejde med skoletjenesten i København som en afgjort mulighed.

Vi har alle gået i skole. Såfremt Skolemuseet lukkes bliver Danmark en unik og væsentlig kultur- og uformel læringsinstitution fattigere. Verdens bedste uddannelsessystem får skåret sine rødder over og bevidstheden om skolens og læringens udvikling, dens kolossale betydning for samfundet og det enkelte menneskes liv forsvinder når det ringer ud for sidste time på Dansk Skolemuseum d. 1. august 2008.

Vi håber derfor – ud fra et fagligt og samfundsmæssigt synspunkt - at man genovervejer beslutningen om at lukke museet. Vi håber at man fra politisk hold vil kæmpe for at støtte og bevare en enestående kulturinstitution – så skolens historie ikke bliver historie, men fortsat danner rødderne for et levedygtigt uddannelsessystem!

Med venlig hilsen og håb om en konstruktiv, positiv og fremadrettet løsning

Keld Grønder-Hansen
Museumschef

Rune Clausen
Museumsinspektør

Nikolaj Lindegaard Helms
Museumsinspektør